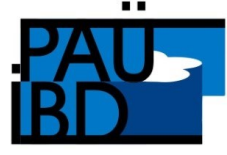

Yavuz, A. (2022), "Nisa Bebek" Haberleriyle Çerçeveleyen ve Yeniden Üretilen Annelik, *Pamukkale Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi* 1(2). 187-198
Geliş Tarihi: 21.11.2022 Kabul Tarihi: 29.12.2022

Araştırma Makalesi

"NİSA BEBEK" HABERLERİYLE ÇERÇEVELENEN VE YENİDEN ÜRETİLEN ANNELİK

Ayşe Yavuz¹

Özet

Bu çalışmada, medyada Nisa Bebek haberleriyle sunulan ve haber kapsamında karşılaştırılan iki annenin, çerçeveleme kuramı bağlamında haber metinlerinde nasıl yer aldıkları incelenecektir. Annelik toplumda genel geçer kabulünün aksine içgüdüsel değil, toplumsal yapı içerisinde öğrenilmiş kültürel bir davranıştır. Bu davranışın edinilme süreci içerisinde ise biyolojik bir olgu olarak anneliği bünyesinde barındıran kadınlar üzerinde ataerkil sistemin yarattığı baskı, anneliği eril sistemin kalıplarıyla sınırlandırmaya çalışmaktadır. Toplumsallaşma sürecinde kadınlar, annelik davranışlarını toplumsal normlara göre ya da normların karşısında şekillendirdiğinde takdir edilen ya da suçlanan konumlandırılmalarla karşı karşıya kalmaktadır. Medya da toplumsallığın inşasında toplumsal cinsiyet kalıplarını ataerkil sistemin stereotiplerine göre aktarmaktadır. İnsanların düşünme yapılarını şekillendiren çerçeveleme kuramı kapsamında, anneliğe dair kalıp yargıların aynı haberin ana akım medyaya ait dört farklı e-gazete tarafından nasıl çerçvelendiği içerik analizi yöntemiyle incelenecektir. Bu bağlamda, aynı haber konusu içerisinde yer alan iki annenin, sürekli yeniden üretilen toplumsal cinsiyet eşitsizliği ile olumlu ve olumsuz sunumlarına örnekler tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Annelik, Toplumsal Cinsiyet, Anneliğin Temsili, Çerçeveleme Kuramı*

MOTHERHOOD FRAMED AND REPRODUCED BY NEWS OF "BABY NISA"

Abstract

In this study, two mothers, who were presented through "Baby Nisa" news in the media, are compared within the scope of the news and how they appear in these texts in the context of framing theory will be examined. Contrary to the common belief in the society, motherhood is not instinctive, but a cultural behavior learned within the social structure. In the process of acquiring this behavior, the pressure created by the patriarchal system on women, who embody motherhood as a biological

¹Öğr. Gör., Pamukkale Üniversitesi, Rektörlük, Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı, E-posta: ayavuz@pau.edu.tr ORCID: 0000-0002-7057-5075

phenomenon, tries to limit motherhood to the patterns of the masculine system. In the process of socialization, women are either appreciated or blamed according to social norms when they shape their motherhood behaviors accordingly or against the norms. The media also conveys gender patterns in the construction of sociality according to the stereotypes of the patriarchal system. Within the scope of framing theory that shapes people's thinking structures, how the stereotypes about motherhood are framed by mainstream media's four different e-newspapers will be examined by content analysis method. In this context, examples of gender inequality, and its positive and negative presentations of two mothers in the same news thread have been identified.

Key Words: *Motherhood, Gender, Representation of Motherhood, Framing Theo*

GİRİŞ

Tarih boyunca kadının ve erkeğin hem bireysel hayatlarında hem de toplumsal yaşamlarında edindikleri roller ve bu rollere uygun temsiller değişkenlik göstermekle birlikte, biyolojik özellikleri nedeniyle aylarca bebeklerini vücudunda taşımaları, sonrasında bebeklerin beslenmesinin anneyle bir aradalığı gerektirmesi nedeniyle özel alana mahkûm edilmiş kadın ve toplumsal konumları kamusal alana sabitlenmiş erkeğin toplumsal cinsiyet rolleri ataerkil düzene göre şekillenmiştir. Kadınlar medyada yer aldıklarında, ataerkil toplum tarafından biçimlendirilmiş toplumsal cinsiyet rollerine uygun kalıplara konularak, yine bu düzenin hâkim olduğu medyanın temsillerine uyumlu olarak sunulurlar. Chodorow'un da tespiti üzerine erkekler kamusal alandaki konumları nedeniyle toplumu da erilleştirmiş ve kurumların, toplumların ve politik gücün kontrolünü kurup yönetme ayrıcalığına sahip olmuştur (Chodorow, 2021:44). Kadınların toplumsal yaşamda ve medyadaki temsilinde bu gücün altında kendine yer bulma çabası, sadece toplumsal cinsiyet rollerinde değil biyolojik cinsiyet özelliklerinin getirmiş olduğu annelik rolünde de ortaya çıkar. Kadınlığın doğal bir eklentisi olarak görülen, içgüdüsel kabul edilen annelik, Chodorow (2021: 53)'un "*insan davranışının içgüdüsel olarak belirlenmekten ziyade kültürel olarak dolaymlandığını düşünecek olursak*" ve Badinter (2020: 61)'in "*Kadının anneliği nasıl yaşayacağı her kadının kendi kişisel ve kültürel tarihine sıkı sıkıya bağlıdır*" bakış açısıyla sorgulandığında edinilmiş, kültürel ve toplumsal bir kimlik olarak karşımıza çıkmaktadır. Fiske (2017: 41) de kültürün toplumsal yaşantılar sonucu anlam üretme süreci olduğundan ve üretilen anlamların insanı da içine katarak toplumsal bir kimlik ürettiğinden bahseder. Öyleyse annelik kimliği de toplumsal yaşamın deneyimleri sonucu oluşan anlamlara göre şekillenmekte ve her bir yeniden üretimle ontolojik sürekliliğini eril tahakküm altında gerçekleştirmektedir. Bu bağlamda kültür, anne olmanın ne anlama geldiğini, anneler için uygun tutum ve davranışların neler olduğunu, anneliğin öz kimliğini ve çevresindeki ilişkileri nasıl şekillendirmesi gerektiğini söyleyen bir mekanizmadır (Johnston ve Swanston, 2003: 21). Toplumu temsil edenin erkekler, aileyi temsil edenin kadınlar olduğu bakış açısıyla değerlendirildiğinde annelik, kadını toplumun en üretici temel birimi olan evin içerisinde konumlandırmaktadır. Ancak kadını sadece fizyolojik bir varlık olarak ev içinde konumlandırın ve birincil ebeveynliği kadına yükleyen başat ideoloji, onun ideolojik varlığını yok saymaktadır. Biyolojik özelliklerden ziyade toplumsal mitlerin belirlediği erkeğe ve kadına ait roller, haklar ve görevlerin toplumlararası büyük ölçüde değişiklik göstermesine rağmen, ataerkilliğin evrensel olduğu düşünülürse (Harari, 2016: 155-159) anneliğe bakış açısının da aynı evrensel normlar altında kaldığı söylenebilir.

Toplumunu etkileme gücünü elinde bulunduran medya da anneyi haberlere konu ettiğinde onu toplumsal alanın belirlediği annelik rolü ile çerçevelemekte, anneliğin kişisel ve kültürel deneyimlerini arka planda bırakarak tek tipleşmiş bir figür oluşmasını sağlamaya çalışmaktadır. “*Toplum annelerden ...anneliğin ortaya çıkardığı yeni acil durumlarla becerikli, doğru ve usta bir biçimde başa çıkmalarını sağlayacak sihirli bir değnek varmış gibi davranmasını bekler*” (Welldon, 2019: 35). Bu çalışmada, yayın politikaları birbirinden farklı olan dört e-haber kanalında, aynı haber içerisinde yer alan iki annenin sunumundaki farklılıkların belirlenmesi amacıyla çerçeveleme kuramı doğrultusunda nitel içerik analizi yapılacaktır. Bu kapsamda Cumhuriyet, Milliyet, Sabah ve Sözcü gazetelerinin e-haber sitelerinden 2 Nisan-7 Nisan 2022 tarihleri arasında yayınlanmış haberlerin görsellerine ve haber metinlerine ulaşarak bir analiz gerçekleştirilecektir.

1. Anneliğin Çerçeveselenmesi ve Yeniden Üretilmesi Üzerine

Toplumlar anneliği kurumsal bir güç olarak daima överken, anneliğin işleyişleriyle ilgili durumlarda ikircikli bir dile bürünerek toplumsal normlara uyan annelik pratiklerini olumlamakta, bu normların dışında kalanları da eleştirmektedir. Toplumun en küçük üretici birimi olan ailenin devamlılığını sağlayan anneler, her ne kadar insan ırkının da devamını getirmekle yükümlü biyolojik özelliklere sahip olsa da tüm biyolojik ve toplumsal olarak yüklenen sorumluluklarını eril bakış açısına göre şekillendirmektedir. Kadınlığın annelikle eş tutulduğu zeminin altında eril tahakküm yatmakta, anne ol(a)mayan ya da toplumun beklentilerine göre annelik yapmayan kadınlar eksik olarak tanımlanmaktadır. Toplumsal görüşün şekillenmesine yardımcı olan medya araçları, anlam yaratma pratiklerini haberler, yazılı ve basılı medya, sosyal medya, reklamlar, diziler ve filmler aracılığıyla yaparak anneliğin toplumsal cinsiyet rolleri kalıplarına göre çerçeveselenmesini sağlamaktadır. Annelik, olumlu ya da olumsuz haber içerikleriyle her bir yeniden üretiminde edilgen yapıda sunulmuş, nesne konumundan özne konumuna geçememiştir. Bu bağlamda anneliğin ataerkil toplumun belirlediği sınırlarda sözde özne olma hali olduğu söylenebilir çünkü kadın özneleşirse erkek öznenin zarar göreceği düşünülmektedir. Üretilen her bir haberde “*anneye görev duygusu hatırlatılacak, suçluluk duygusu aşılarmaya çalışılacak ve tehdit edilecektir. Böylelikle bugüne kadar süren efsanenin de temelleri atılmış olur: Annelik içgüdü’sü!*” (Çeler, 2019: 171). Hâlbuki Beauvoir kadının hamileliğini bir doktor onayı ya da sonradan ortaya çıkan belirtilerle anlaması nedeniyle anneliğin içgüdüsel olmadığını savunur (akt. Türkdöğün, 2013: 39). Hays bu durumu biyolojik annenin çocuğuna en iyi bakan anne olduğu ilkesi etrafında şekillenen “*yoğunlaştırılmış annelik ideolojisi*” ile açıklar (akt. Smith ve Riley, 2021: 373). Yoğunlaştırılmış annelik ideolojisinin yaratıcılarından biri ise içgüdüsel olarak anneliğe sahip olması gerektiği düşünülen kadınlar değil, anneliği sözde özellikle sınırlayan söylem, gösterge ve yeniden üretimleriyle ataerkil toplum ve tahakküm araçlarından olan haberlerdir. Kadının medyada tamamen erkek bakış açısıyla oluşturulduğu savı haber üretim süreçlerinde de kendisini göstermektedir (Dursun, 2010: 19; Williamson, 2001: 83).

Toplumsal cinsiyet rollerinin biyolojik cinsiyet özelliklerine indirgenerek şekillendirilmesi ve bu doğrultuda kadın ve erkeğin yaşam alanlarındaki emeğin cinsiyetleştirilerek sunulması, toplumdan topluma ve kültürden kültüre farklılıklar gösterse de annelik kurumuna gösterilen saygı yalnızca evrensel bir sembolik simge olarak kalmaktadır. Kültürel mekanizmalar, anneliğin toplumsal cinsiyet rollerine göre çerçeveselenerek ataerkil düzene göre oluşmuş inanç ve söylemlere hizmet etmesini

sağlamaktadır. Tarihsel süreçte yaşanan gelişmeler ve değişikliklerle çocuğa verilen önem yüzyıllar içinde değişse de anneliğe verilen önem daima otorite tarafından çizilen sınırların belirlediği kadar değişkenlik göstermiştir. Örneğin, 16. ve 18. yüzyıllar arasında çocuk evde bir fazlalık olarak görülüp, anne sevgisi ayıplanırken, Sanayi Devrimi'yle birlikte artan fabrikalarda çalışacak insan gücüne olan ihtiyaç, çocuğu da değerli kılmış, anne sevgisi kutsanmaya başlanmıştır (Çeler, 2019: 169-171; Türkdoğan, 2013: 41-42). Ataerkil iktidar yapılarının devamlılığını sağlamak için gerekli olan nesneleştirme ise ikili zıt kavramlar olarak görülen kadın ve erkekte, kadının payına düşmüştür. Üreme, biyolojik özelliğinin doğasında olduğu için doğallaştırılmış, annelik de bu doğallığın temel yapı taşı olarak görülmüştür. Williamson (2001: 126) bu savı onaylarcasına "doğal"ın kültürün "doğa"ya verdiği anlam olduğundan, toplumun onayladığı ve arzuladığı her şeyi doğrulayacağından bahseder. Kısacası anneliğin doğallaştırılmasının arkasında yine toplumsal onay ve arzular yatmakta, erilin toplumsal alanda hüküm sürdüğü düşünülürken kadının doğasının bir parçası olan özelliklerin kendi hükmü dışında doğallaştırıldığı sonucuna ulaşılabilir. "Toplumsal cinsiyet ilişkileri siyasaldır, çünkü bu ilişkileri belirleyen doğa değil, toplumsal güçlerdir" (Fiske, 2017: 279). Ancak bu süreçte, doğal bir kimlik olarak görülen anneliğin aksine, baba da bu doğallığın bir parçası olmasına rağmen onun rolü ya da sevgisi hiçbir şekilde sorgulanmaz. Haberler de bu bakış açısıyla topluma yansıtılır. Anneliğin konu edildiği haberlerde yargılayıcı bir dil kullanılarak annelik iyi ya da kötü olarak sınıflandırılırken, babaların ataerkil toplumun beklentilerine uyup uymadığına bakılmaksızın ve babalık pratiklikleri sorgulanmaksızın haberdeki ve dolayısıyla toplumdaki varlıkları da görünmez kılınmaktadır. Her ne kadar annelik pratikleri kutsal bir kurumun yerine getirmesi gereken görev ve sorumluluklar olarak topluma yansıtılsa da erkeğin babalık pratikleri olarak benzer görev ve sorumlulukları yerine getirmesi düşünülemez ve sorgulanamaz bir düzen kurulmuştur. Oysaki ebeveynlik rolleri sadece biyolojik açıdan farklılığa sahip olsa da çocuk yetiştirmenin sosyo-kültürel ve psiko-sosyal gerekliliklerinin ortak paylaşımı mümkündür. Ancak cinsiyetleştirilmiş iş bölümü, "kadının anneliği merkezinde asimetrik bir biçimde organize edilen ebeveynlik sistemi" (Erdoğan, 2008: 77) nedeniyle asimetrik bir yapıya sahiptir. Erilliği soyluluğun bir türü olarak gören Bourdieu, "...aynı işler bir erkek tarafından gerçekleştirildiğinde asil ve meşakkatli addedilirken, kadınlar tarafından gerçekleştirildiğinde basit ve değersiz olurlar" (2019: 80) yönündeki tespiti babalık için de uyarlanabilir. Örneğin çalışan bir kadının çocuğun doğumundan sonra işinden ayrılıp çocuğun bakımını ve ev işlerini üstlenmesi olağan karşılanırken ve çocuk bakımı için işinden ayrılan hiçbir anne haber konusu edilmezken, baba işten ayrıldığında bu durum şaşkınlıkla ve aynı zamanda kahramanca karşılanıp haber konusu olabilmektedir.²

Diğer medya içerikleriyle karşılaştırıldığında gerçekliği direkt aktardığını iddia eden haber metinleri, toplumun dünyaya dair tasarımlarını da etkileyerek şekillendirmektedir (Dursun, 2010: 21). Haberler aracılığıyla yeniden üretilen toplumsal cinsiyet rolleri anneliğe dair mitleri de toplumun zihnindeki tasarımlara uygun olarak sunar. Bu mitler "...kültürel", "ekonomik", "politik" ve "tarihsel" yerine "doğal", "içgüdüsel" ve "sezgisel" olarak sunulur" (Hrdy'den akt. Johnston ve Swanston, 2003: 22) ve böylece annelik deneyimi ve rolü hakkındaki algı idealleştirilerek romantize edilir (Stearney'den akt. Gül

² Babanın evde kalması "ev erkekleri (stay-at-home-dad)" adı altında "eşi çalıştığından ötürü ev işlerini üstlenen koca" tanımıyla yeni bir kavram ortaya çıkarmıştır. İlgili bir haber için: https://www.bbc.com/turkce/haberler/2014/06/140606_cocuk_bakan_babalar. Erişim Tarihi: 19.11.2022.

Ünlü, 2019: 142). Anneyle ilgili anlatılar erilin hâkim olduğu düzeni güçlendirmek için gerekli şekilde düzenlenerek çoğaltılır ve mitlerle aktarılır. Ancak rastlantısal ya da doğal olmayan bu çoğaltma ve aktarım, mitlerin ekonomik sistemin ve bu sistemden kazanan sınıfın kısacası orta sınıf erkeğin boyunduruğu altına girmesini sağlamıştır (Fiske, 2017: 187). Bu nedenle kadınlar haberlerde sadece “ritüelleşmiş rolleriyle temsil edilir” (Dursun, 2010: 21). Haberler, ahlaki değerlere uygun çerçevelerle ritüelleşmiş rollerine uyum sağlayan anneleri iyi anne, uymayanları ise kötü anne tasviriyle aktarır. Baskın annelik ideolojisi genellikle orta sınıf, tercihen çalışmayan, tamamen evcimen yapıda ve ev işleri yapmaya gönüllü, kendisini çocuklarına ve eşine adanmış anneleri iyi anne olarak tasvir ederken; eğer anne bir işte çalışıyorsa da eril tahakkümün yarattığı suçluluk duygusuyla birlikte yine de tüm beklentileri karşılayan anneleri haberlere taşır (Feasey, 2013: 27; Johnston ve Swanston, 2003: 22; Locke, 2015: 140; Uğurlu, 2013: 21). Bu bağlamda aynı haber içeriğine konu edilmiş biri iyi anne tasviriyle diğeri kötü anne tasviriyle sunulan iki annenin dört farklı e-gazetede sunumları incelenecektir.

YÖNTEM

Bu çalışmada amaçsal örneklem ile seçilen dört farklı medya kuruluşuna ait aynı konulu e-haberlere çerçeveleme kuramı doğrultusunda nitel içerik analizi uygulanarak elde edilen veriler karşılaştırılmıştır. Entman (2007: 164) çerçevelemeyi “Algılanan gerçekliğin birkaç unsurunu ayıklamak ve belirli bir yorumu teşvik etmek için aralarındaki bağlantıları vurgulayan bir anlatı oluşturma yöntemi” olarak tanımlamış, tam gelişmiş bir çerçevelemenin problemi tanımlama, nedensel analiz yapma, ahlaki yargı ve çözüme teşvik gibi işlevleri olduğundan bahsetmiştir. Özçetin ise haberlerin insanların ne şekilde düşünmeleri isteniyorsa o kalıplara göre tanımlanıp çerçevelendiğini ve çerçeveleme kuramının en önemli işlevinin olaylar arasında bağlantı kurması olduğunu söyler (Özçetin, 2020: 121). Bu doğrultuda seçili haber görsel ve metinleri incelenerek “esasen seçmeyi ve önem vermeyi barındıran” (Entman’dan akt. Özçetin, 2020: 121) haberlerde annelik kimliğinin temsillerine dair çıkarımlarda bulunulacaktır çünkü “çerçeveler belirli metinsel ve görsel öğelerdir” (De Vreese, 2005: 54). Bir anlamlandırma pratiği olarak çerçeveleme, haber üreticilerin dolaşıma soktukları anlamları ve dolaşıma sokulan bu haberlerin gerçekliği nasıl inşa ettiği üzerinde durur (Küçük Durur, 2011: 22). Sonuçlar araştırma evreninde ele alınan örneklem grubuyla kısıtlı olduğu için evrene genellenemez.

ANALİZ VE BULGULAR

Çalışma kapsamında Cumhuriyet, Milliyet, Sabah ve Sözcü gazetelerinin e-haber sitelerinden 2 Nisan-7 Nisan 2022 tarihleri arasında yayınlanmış aynı konulu haberler seçilmiştir. Habere göre 3 aylık Nisa adındaki bebek, annesi tarafından terk edilmiş bir halde bulunmuş, ihbara giden ambulansa görevli acil tıp teknisyeni tarafından sütannelik yapılmıştır.

Cumhuriyet Gazetesi³ : Cumhuriyet Gazetesi’nin 5 Nisan 2022 tarihli haberinde “Nisa bebeği sokağa bırakan kadının ifadesi ortaya çıktı” şeklindeki başlıkta anne kelimesine yer verilmemiş, böylelikle bebekle annenin arasındaki biyolojik bağın hükümsüz olduğu

³ <https://www.cumhuriyet.com.tr/turkiye/nisa-bebegi-sokaga-birakan-kadinin-ifadesi-ortaya-cikti-1922771>. Erişim Tarihi: 19.11.2022.

başlıkta vurgulanmıştır. Annenin bebeği bıraktığı zamana kadar olan olayları anlattığı ifadesine de yer veren haberde annenin adı açık, soyadı ise sadece baş harfiyle verilirken, bebeğin babası olduğu iddia edilen kişinin adı ve soyadı sadece baş harfleriyle verilmiştir. “Şüpheli Ebru S. bıraktığı bebeğin babasına “Hamileyim” şeklinde mesaj attığını fakat baba M.Ç.’nin cevap vermediğini iddia etti.” Haberin devamında biyolojik anneden “şüpheli” diye söz edilip “anne” kelimesi kullanılmazken, “baba” kelimesi kullanılmıştır. Haberdeki diğer anne olan ve bebeği emziren acil tıp teknisyeninin adı ve soyadı ise açıkça verilmiştir. Büşra Durmaz’ın “Bir emme refleksi vardı, meme arıyordu ağzıyla sürekli sağa sola başını çeviriyordu ve emmek istiyordu. Ben de bu isteğini karşılıksız bırakmak istemedim, 14 aylık bir bebeğim var. Hala emziriyorum, dolayısıyla bebeği aldım ve emzirdim.” sözleri ile sütannenin çalışmasına rağmen kendi bebeğini “hala” emzirdiği bilgisi haber metninde vurgulanmış ve toplumsal cinsiyet rollerine uygun olarak annelik görevini yerine getirdiği gösterilmiştir. Ayrıca bahsi geçen haber fotoğrafları incelendiğinde yalnızca bebeğin terk edildiği andaki buzlanmış bir fotoğrafı ve annenin buzlanmış vesikalık bir fotoğrafına yer verilmiştir. Haberde dikkat çeken bir diğer unsur ise sadece biyolojik annenin yaşına yer verilirken, acil tıp teknisyeninin yaşından bahsedilmemiştir. 20 yaşında olduğu bildirilen annenin daha önce 2019 yılında, 17 yaşındayken resmi nikâh olmadan evlendiğine de yer verilmiş, bebeğin biyolojik babasının yaşına, medeni durumu ya da mesleğine dair bir bilgilendirme yapılmamıştır.

Görsel 1. Cumhuriyet Gazetesi İlgili Haber Görseli

Milliyet Gazetesi ⁴ : Milliyet Gazetesi’nin 7 Nisan 2022 tarihli “Annesi Nisa bebeği neden özellikle oraya terk etti? Can yakan şüphe” başlıklı haberinde bebeğin biyolojik annesi “anne” kelimesiyle adlandırılmıştır. Haberin üst başlığındaki “Can yakan şüphe” ve alt başlığındaki “ ... bebek, Türkiye’nin yüreğini sızlattı” satırları ile habere duygusal bir bakış açısı

⁴<https://www.milliyet.com.tr/gundem/annesi-nisa-bebegi-neden-ozellikle-oraya-terk-etti-can-yakan-suphe-6732470>. Erişim Tarihi: 19.11.2022.

eklenmiştir. Haberin alt başlığının devamında *“Bebeklerini cami avlusuna ya da bir evin kapısına bırakarak en azından bir yaşam şansı tanıyan ebeveynlerden, çöpe atan ya da bulunma ihtimali düşük yerlerde ölüme terk edenlere yaşanan hızlı geçiş ise ürkütüyor.”* cümlesiyle bebeğini terk edenleri sadece annelerle sınırlandırmayıp ebeveyn olarak ele almış ancak bir anlamda “kötü” olarak sınıflandırsa da bebeklere yaşam şansı tanıyan ebeveynliğin karşısında ölüme terk eden “daha kötü” bir grup ebeveynin varlığından bahsedilmiştir. Bir anlamda “iyi” ve “kötü” anneyi karşılaştırılan diğer haberlerden ziyade “kötü” ve “daha kötü” ebeveyn karşılaştırılması yapılmıştır. Welldon (2019: 27) 1960’lı yıllarda bebeklerini hırpalayan annelerle ilgili tespitinde doktorlar da dâhil kimsenin annelerin bebeklere zarar verici davranışlarını anlamlandıramadığını, çünkü “kadınlar”dan beklense bile “anneler”den zarar verici davranışların beklenemeyeceği algısından bahseder. Devamında aslında çoğunun tesadüfen anne olmuş kız çocuğu olduğunu, doğru tanı konulamamasının ardında ise toplumun anneliği fazlasıyla yüceltmesi ve olumsuz yönleri olabileceğini kabullenmemesi olarak gösterir. Diğer haber metinlerinden farklı olarak bebeğini terk eden anneye bilimsel verilerle yaklaşmaya çalışan haberde, uzman psikolog ve akademisyen görüşüne başvurulmuştur. *“Annenin sosyoekonomik durumu ve psikolojisi ile ilgili TV ekranından ve çeşitli haber kaynaklarından elde edilen bilgilerle yorum yapmak zor”* diyen Duran, bu sürecin hem anne hem de bebek için oldukça travmatik olduğunu söyledi.” sözlerine yer verilen haberde, doğum sonrası depresyon ve psikotik ataklardan bahsedilmiş, biyolojik annenin davranışının arkasındaki olası psikolojik nedenler üzerine duran bir haber metni sunulmuştur. Doğum sonrası depresyon ataklarının biyolojik süreçler olduğundan bahseden uzman görüşü, *“doğum sonrası depresyonların dönemsel bir özellik taşımadığını, ülkedeki doğum oranıyla, annenin stres dönemleriyle ve toplumun sosyoekonomik koşullarının da etkisiyle yükselebileceğini söyledi.”* denilerek yaşanan durumun olası nedenlerinden bahsetmiştir. Welldon (2019: 33)’ın *“Annenin yetiştirilişi nasıl olursa olsun, her zaman “annelik içgüdü”nü önüne çıkaracağı ve mucizeler yaratacağı”* sözüyle yapılandırılmış diğer haber metinlerinin aksine, Milliyet Gazetesi *“Anneliği, kimi kadınların sapkın davranabileceği gerçeğini dışarıda bırakacak kadar körü körüne yüceltirsek ne anneye ne çocuklarına ne de genel olarak topluma yardım edebiliriz”* bakış açısıyla haber metnini oluşturmuştur (Welldon, 2019: 105).

Milliyet Gazetesi’nin haber sayfasında, ilgili görsellerden bir haber videosu da oluşturulmuştur. Biyolojik annenin fotoğrafları buzlanırken, bebeğin ve acil tıp teknisyeninin görüntüleri açık biçimde verilmiştir.

Görsel 2. Milliyet Gazetesi İlgili Haber Görseli

Sabah Gazetesi⁵ : Sabah Gazetesi'nin 5 Nisan 2022 tarihli haberi "*ATT Büşra'nın sütannelik yaptığı Nisa bebekten acı haber! Vicdansız anne pes dedirtti!*" başlığıyla yayınlanmış, öncelik kahraman olarak yansıtılan sütanneye verilmiş, "acı haber" ve "vicdansız anne" sözleriyle de hem merak hem de merhamet duyguları uyandırılmaya çalışılmıştır. Aynı zamanda "sütanne" ve "vicdansız anne" gibi tanımlarla da kadının annelik rolü ön plana çıkarılmış, "iyi" ya da "kötü" anne karşılaştırılması ve sınıflandırılması yapılmıştır. Haberin alt başlığında biyolojik anne "*Vicdansız annenin bebeğini terk ettikten sonra fuhuş yaptığı iddiası ortaya atıldı.*" cümlesiyle "kötü anne" olmanın yanı sıra "kötü kadın" olarak da toplumsal yaşama uymadığı vurgulanmıştır.

Haber metni olayı en başından anlatan bir yapıyla başlamış, incelenen gazeteler arasında ilk kez acil tıp teknisyeninin yaşına bu haberde yer verilmiştir. Haber fotoroman tarzında her bir cümlenin üzerinde bebeğin ve acil tıp teknisyeninin birlikte yer aldığı, bebeğin yüzünün belirgin olduğu fotoğraflarla sunulmuştur. Böylelikle toplumsal normlara uyan bir anne ve onun fedakârlıkla beslediği bir bebeğin mutlu kareleri yansıtılmıştır. Fromm (2022: 69)'un "*Süt sevginin ilk görünümünün, ilgi ve onaylamanın simgesidir*" sözüyle ilintili olarak haberde sürekli bebeğe sütannelik yapan "kahraman anne"nin ve emzirdiği bebeğin de toplumca onaylandığı vurgulanmaktadır. Diğer haber sitelerinin aksine, bu haber metninde ilk kez biyolojik annenin ilk çocuğunun babasının ve Nisa Bebek'in biyolojik babasının adına yer verilirken, soyadının yalnızca baş harfi verilmiştir. Ayrıca Sabah Gazetesi'nin haberinde bolca görsele yer verilirken, yazılı metin nispeten daha az miktarda kullanılmıştır. Diğer haber sitelerinde ise daha sınırlı görsel ve daha çok yazılı metne yer verilmiştir. Yer alan görseller ise buzlanmamış, biyolojik annenin ve bebeğin fotoğrafları açıkça gösterilmiştir.

Sözcü Gazetesi⁶ : Sözcü Gazetesi'nin 2 Nisan 2022 tarihli "*Terk edilen bebeğin süt annesi oldu*" başlıklı haberinde Sabah Gazetesi'nde olduğu gibi sütanneye dikkatleri çeken bir haber başlığı atılmıştır. Alt başlıkta acil tıp teknisyeninin yaşına ve mesleğine yer verilirken "*Kendi*

⁵ <https://www.sabah.com.tr/galeri/yasam/att-busranin-sutannelik-yaptigi-nisa-bebekten-aci-haber-vicdansiz-anne-pes-dedirtti>. Erişim Tarihi: 19.11.2022

⁶ https://www.sozcu.com.tr/2022/gundem/acil-tip-teknikeri-terk-edilmis-bebege-sutannelik-yapti-7049281/?utm_source=ilgili_haber&utm_medium=free&utm_campaign=ilgilihaber. Erişim Tarihi: 19.11.2022.

öz kızımı emziriyormuş gibi hissettim. Hiç bırakmak istemedim” sözleriyle anneliğin içgüdüsellğine değinilmiştir. Haberin devamında sütannenin de vicdanen zor durumda kaldığı, tek seferlik emziren bir annenin bile bebeğe bağlanmasına rağmen biyolojik annenin bebeği bırakmasının anlamlandırılmadığı yananamlarla haber metninin içine yerleştirilmiştir. “Bunu çok dile getirmek istemiyorum ama ben de çok yıprandım” sözleri bu durumu açıklamaktadır. Aynı zamanda “Mesaim bittikten sonra eşimle tekrar hastaneye bebeği görmeye gittik.” sözleriyle de sütannenin toplumsal normlara uygun olarak evli bir anne olduğu, çalıştığı ve çalışma saatleri dışında eşinin yanında olduğu vurgulanmaktadır. “Bebeği ilk gördüğündeki hislerini anlatan Durmaz, “Kendi öz kızımı emziriyormuş gibi hissettim. Çok çaresiz bir bebek var karşınızda. Hani gördüğünüzde hissedebileceğiniz duygu aslında acizlikten başka bir şey olmuyor sanırım. Çok çaresiz hissediyorsunuz siz de. Emzirirken aranızda kurduğunuz o bağ, o memeyi bırakmadan emmek istemesi Hiç bırakmak istemedim.” sözleriyle yine anneliğin toplumda içgüdüsel olarak kabul edildiğini vurgularken “toplumun anneliği yüceltmesi, anneliğin herhangi bir olumsuz yönü olabileceğini kabul etmemesi” (Welldon, 2019: 27) sözlerine de ispat niteliğindedir. Diğer gazete haberlerinden farklı olarak sütannenin de biyolojik anneye karşı duygu ve görüşlerine yer verilmiş “Bu sebepten gerçekten öfke içinde kaldım. Empati kurmak istiyorsunuz, ben de anneyim, benim de 14 aylık bir kızım var. Yani kendinizi yerine koymak istiyorsunuz ama hangi sebeple bir anne bebeğini boş bir arsaya bırakabilir? diye düşünüyorsunuz ve karşılık bulamıyorsunuz. Anneyi anlamaya çalışıyorum ama şartlar ne olursa olsun, devletimiz bu konuda zaten gerekli desteği sağlıyor. Bir anne olarak anlamaya da çalışıyorum ama yeterince cevap bulamıyorum bu konuda.” sözleri yer almıştır. Bu sözler Badinter (2020: 59)’in kadınların diğer dişilere benzer genel geçer bir davranış kodları olmamasına rağmen, doğası bozulmuş, evlat katili ve duygusuz anneler olsa da toplumdaki içgüdü nosyonunun değerinin azalmadığı görüşünü kanıtlar niteliktedir.

Tüm haber metinleri ve görselleri incelendiğinde anne ve sütannenin aktarımlarında belli kısımlara vurgu yapıldığı, biyolojik annenin genellikle polisle birlikte yer alan fotoğraflarına yer verilirken, sütannenin bebeği sahiplenici, mutlu ve gururlu yüz ifadelerinin yer aldığı ortak fotoğraflara yer verildiği, Milliyet Gazetesi’nin olaya uzman yaklaşımını dahil etmesi dışında diğer gazetelerin basmakalıp ifadeler kullandığı ve ahlaksal ve toplumsal yargıların yer aldığı kalıp cümlelere yer verildiği görülebilir. Entman (Entman’dan akt. De Vreese, 2005: 54) özellikle haberlerdeki çerçevelemelerin temel anahtar kelimelerin, kalıp ifadelerin, basmakalıp görüntülerin, vurgulanmak istenen temayı güçlendirici olgu ve yargı ifade eden bilgi ve cümlelerin var olup olmadığına göre tanımlandığını söyler. İncelenen haberler bu doğrultuda değerlendirildiğinde anneliğin “iyi” ve “kötü” olarak toplumsal davranış örüntülerine göre sınıflandırılıp yeniden üretilmesinin yanı sıra ataerkil toplumun kullandığı kalıplaşmış metin ve görsellerin ortak kullanılmasıyla haberler kapsamında çerçevelendiği sonucuna ulaşılabilir.

SONUÇ

Ataerkil sistemin kendi sosyo-kültürel yaşamının sürdürülebilirliğini sağlamak için kadının varlığına çizdiği sınırlar, erkeği dışarıda, kamusal tarafta konumlandırırken, kadını da evin içerisinde, özel alana yerleştirmiştir. Kurulan bu toplumsal düzende kendisini yansız gibi göstermesine rağmen hâkim olduğu tüm alanlarda gücünü eril tahakkümden alan eril anlatı “sembolik bir makine” gibi işler hale gelmektedir (Bourdieu, 2019: 22). Gerçekliği inşa eden yapılardan biri olan haberlerde de geçerli olan bu durum, haber içeriği üreticilerinin cinsiyetine bakılmaksızın toplumsal cinsiyet rollerine göre

belirlenmiş olan davranışların sergilenmesine katkıda bulunur. Ücretsiz ev içi işçisi olan kadın, çocuklarına anne, kocasına eş olmalı, üstüne yüklenen tüm sorumlulukları toplumsal cinsiyet rolünün örüntülerine uygun olarak yerine getirmelidir. Ev içi alandan kamusal alana çıkması hoş görülmeyen kadın, bir işte çalışıyorsa da aynı sorumlulukları yerine getirmekle yükümlü, bunu yaparken de daima eksik ya da yanlış yapabileceği görüşüyle suçlu hissettirilmektedir. Kadının varlığının anlamına, sanki annelik ve annelik pratikleri ölçülebilir bir düzlemdeymişçesine değer biçilmektedir. Bir bebeğe bedeni içerisinde ev sahipliği yapmak doğasındayken, doğum sonrasındaki pratikler doğallaştırılmış, doğal olarak telkin edilen bu pratiklere uymayanlar “kötü”, uyanlar ise “iyi” anne olarak sınıflandırılmıştır. İnsan yetiştirmenin sosyo-kültürel ve psiko-kültürel her aşamasında yer alabilecek olmasına rağmen, babanın varlığı ve babalık pratiklikleri, anneninki kadar sorgulanmamaktadır. Kadınlık anne olmaya indirgenirken, erkeklik baba olmaya indirgenmemektedir. Örneğin, erkeklik kurumunun baba olmadaki varlığı, çocuğun cinsiyetinde kendini göstermekte, mülkiyet işleriyle ilişkilendirilen ataerkil toplum soyun devamını sağlayacağına inanılan erkek çocukta tahakkümün sürdürülme şansını gördüğü için övünebilmektedir. Annelik kurumu kadınlıktan büyüktür, ancak babalık kurumu erkeklikten büyük değildir. Haberler de aynı tahakkümün bir aracı olarak başat ideolojinin kurguladığı kadınlık ve anneliği eril sistemin dayatmaları doğrultusunda topluma yansıtmakta ve yalnızca annelikle bağdaştırdığı kadınlık kimliğinin belirlenmiş sınırlar içerisinde yeniden üretilmesini sağlayarak eril düzeni yaşatmaya katkı sağlamaktadır. Eril bakış açısının belirlediği yeniden üretimlerle meşruluk kazanan ataerkil sisteme sadece erkekler değil, kadınlar da kendini gerçekleştiren kehanetin sonucu olarak katkıda bulunmakta ve onaylamaktadır (Bourdieu, 2019: 48). Hükmedilen kadınlar, olaylara hükmedenin bakış açısıyla baktığı için olaylar doğallaşır ve bu doğallaşma sorgusuz sualsiz kabul edilişi beraberinde getirir. Dolayısıyla gerçekliğin inşacısı olan haberlerde de toplumun tüm algı ve düşünceleri bu doğrultuda şekillenir. Haber metinlerindeki “*mağdur suçlayıcı (victim-blaming) haber anlayışı, haberde yanlılık, haberin sunuluş biçimi, haberde kullanılan dil, başlıkların ve görsellerin seçimleri vb. unsurlar hem kanaat önderi olarak değerlendirilen medya profesyonellerinin hem de okuyucunun/kullanıcının yorumlarında cinsiyet temelli ayrımcılığı güçlendirmesi için alan açmaktadır*” (akt. Birincioğlu ve Şahin, 2021: 427).

Fromm (2022: 85) anaerkil toplumdan ataerkil topluma geçişte, anneliğin en yüce konumundan edildiğini, yerine “doğası gereği” isteklerde bulunup, kurallar ve yasalar koyan, anneyi yerinden ederek aldığı yüce konumdaki babadan bahseder. Anne sevgisinin aksine babanın özel mülkiyetle birlikte gelişen koşullu bir sevgiye sahip olduğundan, sevgisini yalnızca kural ve yasalara uyanlara bahsettiği görüşünü topluma uyarlırsak eril toplumda tıpkı kural ve yasalara uyan çocuklarını seven baba gibi, koyduğu kurallara uymayan anneleri bir çocuk gibi cezalandırmakta, toplum sevgisinden ve toplumsal aidiyetten mahrum bırakmakla tehdit etmektedir.

Yapılan çalışmalar annelik becerilerinin dayatılan görüşün aksine içgüdüsel değil öğrenilmiş, kültürel pratikler olduğunu göstermektedir. İçgüdüselliliğin savunulması aslında annelik pratiklerini de kendiliğindenlik içeren, doğasında bulunan üreme ile eş tutan görüşten ileri gelir ki bu durum kamusal alanda hüküm süren eril bakış açısının yarattığı bir gerçekliktir. Anneliği sıradan toplumsal rollerin içine hapseden başat ideoloji kadını sadece bu rollerle tanımlayarak hem “*sosyolojik bir muhafazakarlığa*” hem de sorgusuz sualsiz kabullenilmiş bir “*gelenekçiliğe*” yol açmaktadır (Berkday, 2018: 128).

Çalışma kapsamında incelenen haber metnindeki bulgular önceki çalışmaların bulgularıyla uyusmaktadır. Olumlu olarak değerlendirilebilecek noktalardan biri olarak habere bilimsel açıdan yaklaşım annenin davranışının arkasındaki nedenleri sorgulayan Milliyet Gazetesi görülebilir. İlgili haber görsellerinde annenin fotoğrafı buzlanmasına rağmen bebeğin yüzü açıkça gösterilmiştir. Sabah gazetesi ise diğer haber metinleriyle karşılaştırıldığında sansasyonel vurgularla başlık atmış, “acı haber” ve “vicdansız anne” gibi söylemlerle anneliği sınıflandırmıştır. “Vicdansız anne” olarak belirttiği anneyi aynı zamanda “kötü kadın” olarak da çerçeveleyerek, söz konusu kişiyi hem kadın hem de anne olarak kabul gören değerlere göre davranışlar göstermediğini vurgulamıştır. Diğer haber metinlerine oranla oldukça fazla haber görseline açık biçimde yer veren gazete aynı zamanda kadının ilk eşine ve söz konusu bebeğin de babası olduğu iddia edilen kişilerin yalnızca adlarına açıkça yer veren tek gazetedir. Sözcü Gazetesi ise sütanneliğe vurgu yapan bir başlık atmış, haberin devamında da anneliğin içgüdüsellliğini temel alarak metni anlamlandırmıştır. “...terk edilmiş 3 aylık bebeğe sütannelik yapmasıyla gönülleri fethetti” gibi cümleleri kullanarak sütannenin toplum tarafından onaylanan davranışının takdir görme çerçevesinde yansıtmıştır. Biyolojik anneye dair hiçbir anlatının olmadığı haber metninde, sütannenin uzun ve direkt anlatılarına yer verilmiş, her ikisinin de fotoğrafı açık biçimde haber görseli olarak sunulmuştur. Günlük haberlerin sosyal meseleleri geniş bir bakış açısı ya da bağlamla sunmak yerine “epizodik yorumla” olayları yalnızca kısıtlı biçimde tasvir ederek ön yargılı bir duruş sergilemesi incelenen haber metninde de görülmüştür (De Vreese, 2005: 56). İncelenen haber metninde zamansal ve nedensel olarak habere konu olmuş olayın geçmişine Milliyet Gazetesi hariç çok az değinilmesi, bebek bulunduktan sonra sütannenin varlığıyla birlikte olayın sonrası üzerinde daha çok durulması bu durumun kanıtı niteliğindedir. Bu bağlamda “haber söylemi, metnin ürettiği somut tarihsel koşullar tarafından ve üretim anıyla belirlenmekte ve ticari kâr amaçlı medya kuruluşlarının ekonomi/politiği içinde yapılanmaktadır” (İnal’dan akt. Erol, 2013: 196) sözlerini doğrulamaktadır. Tüm haber metinleri toplumsal cinsiyet eşitsizliğini güçlendirecek şekilde çerçevelemiş, özellikle Sabah Gazetesi daha sansasyonel başlık atmış ve görsel ağırlıklı haber metinleri sunmuştur. Haber içerikleri oluşturulurken toplumsal cinsiyet eşitsizliğini güçlendiren çerçevelemeler yerine cinsiyetsiz söylemlerle gerçekliği inşa etmek, “değişimin öngörülemediği bir sistemin işbirlikçileri” (Welldon, 2019: 33) olmak yerine hem kadınların hem de erkeklerin sıkıntılarını anlama ve çözme olanağını sağlayan bir habercilik anlayışı sunmak yerinde olacaktır.

Çıkar Çatışması Beyanı : Yazar çalışmada çıkar çatışması olmadığını beyan eder.

Teşekkür: Çalışmanın ortaya çıkmasındaki değerli katkılarından dolayı Dr. Öğr. Üyesi Fatma Yasa’ya teşekkür ederim.

KAYNAKÇA

- Badinter, E. (2011). *Kadınlık mı? Annelik mi?*. (çev. Ayşen Ekmekçi). İletişim Yayınları.
- Berktaş, F. (2018). *Tarihin Cinsiyeti*. Metis.
- Birincioğlu, D. Y. & Şahin Z. B. (2021). Haber yorumlarında yeniden üretilen erkeklik halleri: Pınar Gültekin cinayeti üzerine netnografik bir inceleme. *Moment Dergi*, 8(2), 415-438.

- Bourdieu, P. (2015). *Eril tahakküm*. (çev. Bediz Yılmaz). Bağlam Yayıncılık.
- Chodorow, N. (2021). *Anneliğin Yeniden Üretimi*. (çev. Damla Tanar Tatar). Phoenix Yayınevi.
- Çeler, Z. (2019). Annenin serüveni: kadının anne olarak toplumsal kurgulanışı. *Doğu Batı*, 63, 163-179.
- De Vreese, C. H. (2005). News framing: Theory and typology. *Information design journal+ document design*, 13(1), 51-62.
- Dursun, Ç. (2010). Kadına yönelik şiddet karşısında haber etiği. *Fe Dergi*, 2(1), 18-32.
- Durur, E. K. (2011). İnşacı yaklaşım içinde çerçeveleme kuramı ve haberin çerçevelenışı. *Atatürk İletişim Dergisi*, (2), 21-31.
- Entman, R. M. (2007). Framing bias: Media in the distribution of power. *Journal of communication*, 57(1), 163-173.
- Erdoğan, T. (2008). Nancy Chodorow'un düşüncesinde toplumsal cinsiyet organizasyonunun merkezi unsuru olarak annelik. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 14(14), 73-82.
- Erol, D. D. (2013). Toplumsal cinsiyet bağlamında Türkiye yazılı basınında şiddet haberleri ve haber fotoğrafları. *Selçuk İletişim*, 8(1), 193-211.
- Feasey, R. (2013). From soap opera to reality programming: Examining motherhood, motherwork and the maternal role on popular television. *Imaginations: Journal of Cross-Cultural Image Studies*, 4(2), 25-46.
- Fiske, J. (2017). *İletişim Çalışmalarına Giriş*. (çev. Süleyman İrvan). Pharmakon Yayınevi.
- Fromm, E. (2022). *Sevme Sanatı*. (çev. Işitan Gündüz). Say Yayınları.
- Harari, Y. N. (2015). *Hayvanlardan Tanrılara Sapiens*. (çev. Ertuğrul Genç). Kolektif Kitap.
- Johnston, D.D., Swanson, D.H. Invisible mothers: A content analysis of motherhood ideologies and myths in magazines. *Sex Roles* 49, 21–33 (2003). <https://doi.org/10.1023/A:1023905518500>.
- Locke, A. (2015). Agency, 'good motherhood' and 'a load of mush': Constructions of baby-led weaning in the press. *In Women's Studies International Forum* (Vol. 53, pp. 139-146). Pergamon.
- Özçetin, B. (2018). *Kitle iletişim kuramları: Kavramlar, okullar, modeller*. İletişim Yayınları.
- Smith, P., & Riley, A. (2021). *Kültürel Kurama Giriş*. (çev. Selime Güzelsarı ve İbrahim Gündoğdu). Dipnot Yayınları.
- Türkdoğan, Ö. (2013). Ana akım medyada annelik miti. *Kadın Araştırmaları Dergisi*, 2(13), 35-59.
- Uğurlu, E. G. (2013). Annelik rolünün öğrenilme sürecinde medyanın yeri. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(34), 1-24.
- Ünlü Gül, D. (2019). Evaluation of digital media usage of women through motherhood models as a cultural ideology. *Galatasaray Üniversitesi İletişim Dergisi*, (31), 137-167.
- Welldon, E. (2001). *Anne: Melek mi, Yosma mı?*. (çev. Semra Kunt Akbaş ve Can Kurultay). Ayrıntı Yayınları.
- Williamson, J. (2001). *Reklamların Dili – Reklamlarda Anlam ve İdeoloji*. (çev. Ahmet Fethi). Ütopya Yayınevi.

İnternet Kaynakları

- Dailey, K. (7 Haziran 2014). 'Ev erkeklerinin' sayısı arttı, babalar evde çocuk bakıyor. BBC News. https://www.bbc.com/turkce/haberler/2014/06/140606_cocuk_bakan_babalar.

- DHA. (5 Nisan 2022). *Nisa bebeği sokağa bırakan kadının ifadesi ortaya çıktı.* Cumhuriyet Gazetesi. <https://www.cumhuriyet.com.tr/turkiye/nisa-bebegi-sokaga-birakan-kadinin-ifadesi-ortaya-cikti-1922771>.
- Şenol, F. (7 Nisan 2022). *Annesi Nisa bebeği neden özellikle oraya terk etti? Can yakan şüphe.* Milliyet Gazetesi. <https://www.milliyet.com.tr/gundem/annesi-nisa-bebegi-neden-ozellikle-oraya-terk-etti-can-yakan-suphe-6732470>.
- Kavak, Y. E., Ođuz, Ç., Yamandađ, B., Günaydın, S. N. (05 Nisan 2022). *ATT Büşra'nın sütannelik yaptığı Nisa bebekten acı haber! Vıcdansız anne pes dedirtti!* Sabah Gazetesi. <https://www.sabah.com.tr/galeri/yasam/att-busranin-sutannelik-yaptigi-nisa-bebekten-aci-haber-vidansiz-anne-pes-dedirtti>.
- Terk edilen bebeğin süt annesi oldu. (2 Nisan 2022). https://www.sozcu.com.tr/2022/gundem/acil-tip-teknikeri-terk-edilmis-bebege-sutannelik-yapti-7049281/?utm_source=ilgili_haber&utm_medium=free&utm_campaign=ilgihaber